

تدریس با رمزینه‌ها

محسن کردلو

دکترای فلسفه تعلیم و تربیت

مدیر آموزشگاه عمار ناحیه چهار کرج

اشاره

یکی از مسائل مطرح در نظام آموزش و پرورش این است که چگونه می‌توان کیفیت کلاس درس و تدریس را افزایش داد؟ پاسخ این پرسش استفاده از شاخص‌های کمی و کیفی است. یکی از شاخص‌های اساسی تأثیرگذار در کیفیت آموزش و پرورش، استفاده از وسایل کمک آموزشی و ابزارهای مطلوب در تدریس و فرایند یاددهی-یادگیری است. یکی از این ابزارها به کارگیری رمزینه‌های سریع پاسخ یا همان کیوآر کدهاست که می‌تواند در تدریس و کلاس تغییر اساسی ایجاد کند.

مقدمه

امروزه یکی از انقلاب‌های مهم در عرصه آموزش، استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی است که امکان برقراری ارتباط و سپس تبادل اطلاعات را برای نظام‌های آموزشی فراهم ساخته‌اند و در فرایند آموزش، تدریس و یاددهی-یادگیری را بدون وقفه دچار تغییر و تحول کرده‌اند. **لوریلادا** (۲۰۰۲) معتقد است، برای مؤثر کردن فرایند یاددهی و یادگیری باید به تعادلی رسانه‌ای دست یافت تا عنصر فناوری اطلاعات و ارتباطات بتواند در بیش از ۵۰ درصد کل این فرایند نقش مؤثری ایفا کند، چرا که فناوری‌های مجازی می‌توانند بیشتر از تدریس حضوری فرصت کار و تمرین فراهم کنند. در ضمن، می‌توانند به‌عنوان وسیله‌ای برای بسط تمرین‌های تفکر فراگیرندگان استفاده شوند. در حال حاضر، نظام آموزشی به دلیل رشد و گسترش فناوری‌های نوین آموزشی (به‌خصوص در زمان شیوع کرونا و مجازی‌شدن آموزش‌ها)، نیازمند نوعی ایدئولوژی است که از لزوم تحولات حمایت کند، قابلیت تطبیق با فناوری‌های نوین را داشته باشد و با ایجاد تحول در عرصه‌های گوناگون اطلاعاتی و ارتباطاتی در سیستم خود، بتواند فرصت‌های متعددی را برای تدریس و آموزش مطلوب برای تمام دانش‌آموزان، به‌ویژه دانش‌آموزان کم‌برخوردار فراهم کند، زیرا فناوری مداوم در حال تغییر است. به‌روزرسانی آن‌ها خیلی مهم است. به عقیده **نیک پی** (۱۳۹۹)، یکی از مشکلات موجود در نظام آموزشی، یکدست‌نبودن نحوه آموزش و فهم دانش‌آموزان است و همین باعث می‌شود برخی درس‌ها به تکرار و تمرین بیشتر نیاز داشته باشند تا به تعمیق یادگیری بینجامند. یا حتی ممکن است دانش‌آموزی به هر دلیلی

غیبت‌هایی سر کلاس داشته باشد. حال باید دید چگونه می‌شود این ضعف‌ها را به‌صورت نظام‌مند جبران کرد. استفاده هدفمند و از پیش طراحی شده از فناوری‌ها به توسعه روش‌های نوین آموزشی و همچنین کمک به دانش‌آموزان برای فهم درست و عمیق مفاهیم علمی و آموزشی منجر شد. یکی از این فناوری‌ها رمزینه‌های سریع پاسخ در کلاس درس است. در حال حاضر رمزینه‌های سریع پاسخ در زمینه‌های گوناگون همچون ردیابی تجاری، تابلوهای تبلیغاتی، کاربردهای راحت‌سازی در تلفن همراه کاربران، تلویزیون و اخیراً در کتاب‌های درسی و کلاس‌های درس کاربردهای فراوانی یافته‌اند.

استفاده از رمزینه‌های سریع پاسخ در کلاس و تدریس توسط معلمان

چگونگی فرایند یادگیری-یاددهی یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و جلب انگیزه آن‌ها برای ادامه تحصیل است. هر روزه شیوه‌های یادگیری-یاددهی با توجه به مقتضیات پیش‌آمده تغییر می‌یابد و همگام با پیشرفت‌های فناوری، دروازه‌های نوینی برای بهبود این فرایند گشوده می‌شود. با وجود این، در برخی از فرایندهای یادگیری-یاددهی کیفیت مطلوب نیست و نارسایی و شکاف‌های زیادی مشهود است که گاهی به ترک تحصیل می‌انجامد. بنابراین، لازم است تدبیرهایی برای رفع این مسئله اندیشیده شود. یکی از راه‌حل‌های این مسئله، استفاده از فناوری‌های نوین چون رمزینه‌های سریع پاسخ توسط معلمان است. در فرایند یاددهی-یادگیری معلمان به‌عنوان کارگزاران اصلی تعلیم و تربیت نقش اساسی دارند. معلمان با استفاده از فناوری رمزینه‌های

نتیجه پژوهش خود را در اختیار دیگر هم‌کلاسانشان قرار دهند.

- معلمان می‌توانند برای ارزیابی میزان یادگیری دانش‌آموزان رزمینه‌های سریع‌پاسخ را روی دفتر و کتاب‌های حل‌کردنی دانش‌آموزان خود بچسباند و در آن پیوند پاسخ درست را قرار دهند. چرا که برخی از دانش‌آموزان به دنبال نتیجه امتحان خود هستند. با این عمل، معلم می‌تواند با ساخت رزمینه‌های سریع‌پاسخ، پاسخ سؤال‌های آزمون را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد.

نتیجه

با ظهور و بروز رزمینه‌های سریع‌پاسخ و استفاده معلمان از آن‌ها در کلاس‌های درس و تدریس می‌توان در نظام آموزشی تحول ایجاد کرد. زیرا با عنایت به ویژگی این فناوری و امکان کاربرد راحت آن در مدرسه و کلاس‌های درس، به‌منظور در دسترس قرار گرفتن محتوای درسی، پویانمایی، فیلم‌های آموزشی، تدریس معلمان و دیگر موارد مرتبط با تدریس و آموزش، سهولت در دسترس بودن آموزش برای مخاطبان (معلمان و دانش‌آموزان و اولیا)، از بین بردن ناعدالتی فرصت‌های تربیتی از طریق ایجاد فرصت برای تولید و ارائه محتوای آموزشی مطلوب و درخور رشد دانش‌آموزان، نیازمند سازمان‌دهی، طراحی و ساخت، برنامه‌ریزی و در نهایت ارائه شایسته است که باید دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت کشور باید مورد توجه قرار دهند و تمهیداتی برای آماده‌کردن امکانات و پیش‌نیازهای آن صورت دهند.

پی‌نوشت

1. Lorilad

منبع

1. <http://hamednikpey.ir/index.php/2020/05/05/qrcode/>

سریع‌پاسخ در کلاس درس می‌توانند زمینه عمیق‌تر کردن یادگیری دانش‌آموزان، انگیزه‌دهی به دانش‌آموزان، افزایش سرعت یادگیری، افزایش امکانات یادگیری و نظایر این‌ها را فراهم کنند. در این باره معلمان می‌توانند با تولیدکننده رزمینه‌های سریع‌پاسخ، تا حدودی جوابگوی نیازهای آموزشی دانش‌آموزان باشند.

- معلمان می‌توانند به جز متن کتاب، فیلم‌های آموزشی، پویانمایی (انیمیشن)، توضیحات خود، نگارش متن یا فیلم‌برداری از تدریس خود و سپس با ساخت رزمینه، آن را در اختیار دانش‌آموزان و همکاران خود قرار دهند. مخاطبان نیز می‌توانند با اسکن این رزمینه‌ها، به مطالب و فایل‌های درس و وب‌نوشت (وبلاگ) معلم برای یادگیری بهتر دسترسی داشته باشند. این امر بر محتوای آموزشی مرتبط با کتاب‌های درسی می‌افزاید و در ادامه می‌تواند به تحول در نظام آموزشی منجر شود.

- معلمان می‌توانند تصویرها، نمودارها، جدول‌ها، اعلان‌ها (پوسترها)، مطالب مهم و فزار مرتبط با هر درس را با استفاده از رزمینه‌های سریع‌پاسخ ایجاد کنند. برای مثال، برای آموزش جانداران می‌توان این واژه را در مرکز قرار داد و با ساخت رزمینه اطراف این واژه در قالب تصویر و اعلان (پوستر) و نظایر این‌ها به آموزش جانداران و انواع آن، مثل گیاهان (بدون آوند و آونددار) و جانوران (مهره‌دار و بی‌مهره) پرداخت. در این حالت، دانش‌آموزان با اسکن رزمینه‌ها که آن توسط گوشی به اطلاعاتی در مورد آن مفهوم پیدا خواهند کرد.

- معلمان می‌توانند با کاربرد رزمینه‌های سریع‌پاسخ در حوزه‌هایی مثل تاریخ جدول زمان تشکیل دهند و با دوره‌های زمانی سلسله‌های ایران و دیگر مباحث تاریخی، یا حتی آدرس وبگاه‌هایی را که حاوی اطلاعاتی در مورد موضوع مطرح شده باشند، به ترتیب زمان روی جدول زمان در رزمینه‌های سریع‌پاسخ قرار دهند یا از دانش‌آموزان بخواهند در قالب کار عملی چنین کاری انجام دهند و اطلاعات و